

Gerard Wilke, Ignacy Sprzypek

Charzykowie, st. 1, pow. Chojnice

Informator Archeologiczny : badania 1, 201-203

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W ramach badań nad wczesnośredniowiecznym osadnictwem Gedyńi, w związku z przypadkowym odkryciem na stan. 2 grobu ciałopalnego w 1966 r. w sąsiedztwie grodziska, rozpoczęto badania zwiadowczo-sondażowe, celem odkrycia i zlokalizowania kościoła romańskiego.

W trakcie badań natrafiono na przemieszane groby szkieletowe, groby popielnicowe wczesnośredniowieczne i łużyckie oraz nienaruszone groby szkieletowe przypuszczalnie z wczesnego średniowiecza. Groby szkieletowe zalegały nad popielnicowymi. Wśród zabytków należy wyróżnić oprócz ceramiki, obrączkę z brązu i 2 brakteaty. Natrafiono także na fundamenty kamienne budowli usytuowane równolegle do siebie w odległ. 8 m (?) w kierunku półn.zach. - połudn.wsch. Odkrycie to pozwala przypuszczać, że są to relikty kościoła widoczne na sztychu Merizana z XVIII w.

W powiązaniu z omentarzyskiem szkieletowym i ciałopalnym wynikają sugestie, że możemy mieć do czynienia ze śladami kościoła z czasów chrystianizacji Pomorza w XII w. Celem wyjaśnienia tego zagadnienia badania będą kontynuowane w roku przyszłym. Planuje się również, po sukcesywnym odsłonięciu fundamentów kościoła, pozostawienie ich i zabezpieczenie w charakterze rezerwatu archeologicznego.

C H A R Z Y K O W E, st.1,
pow. Chojnice

Muzeum Okręgowe w Toruniu

Badania prowadził mgr Gerard Wilke i Ignacy Skrzypek,
od dn. 21.VI - 28.VI, finansowało PMRN w Chojnicach.

W związku z realizacją planu badań nad wczesnośrednio-wiecznym osadnictwem międzyrzecza Gwdy i Wisły przeprowadzono na stanowisku 1 wstępne prace wykopaliskowe. Grodzisko kształtu nieregularnego owalu o wypukłym majdanie (z wyjątkiem części północno-zachodniej) usytuowane jest na półwyspie jeziora Cha-rzykowskiego (w jego południowo-zachodniej części), na wynios-łym wzgórzu morenowym. Majdan obiektu (centralna część) wynosi się około 18 m nad lustrem jeziora. Wał rysuje się najbardziej czytelnie w północno-zachodniej części osiągając wysokość około 2-2,5 m.

Zakres tegorocznych badań obejmował obok prac pomiarowych wstępne rozpoznanie stanowiska. W związku z tym założono trzy wykopy sondażowe na majdanie grodziska (numer 1 o wymiarach 2 x 5 m; numer 3 i 4 o wymiarach 1 x 1 m), dwa wykopy w kotlinie przy wale (nr 5 i 6 o wymiarach 1 x 1 m) wreszcie ostatni na wewnętrznym stoku wału (nr 2 o wymiarach 2 x 10 m). Trzy pierw-sze z wymienionych sondaży dały wynik oalkowicie negatywny, pod warstwą próchnicy wystąpił bezpośrednio całec. Najciekawszym był wykop sondażowy numer 2, gdzie uchwycono bardzo czytelnie dwie fazy budowy wału. Wał starszy (I faza), który wiązać można z osadnictwem okresu halsztackiego, zbudowany został na warst-wie pierwotnego humusu. Jądro wału tworzył szerokości około 5 m nasyp gliniano-ziemny (odkryta jego wysokość wynosi 90-100cm), zwieńczony pierwotnie konstrukcją drewnianą, która uległa zniszczeniu przez pożar. W warstwie spalenizny obok zaobserwo-wanych licznie przepalonych w ogniu kamieni polnych odkryto nieliczne fragmenty ceramiki pozwalające datować I fazę osad-nictwa na koniec okresu halsztackiego, a być może i początek okresu lateńskiego. Wał młodszy (II faza) został znacznie pod-

wyższony i poszerzony. Udało się jednakże odkryć tylko jego płaszczyste jądro oraz częściowo warstwę wyklinującą się na wewnętrznej stopie wału wraz z paleniskiem.

Szczyt wału uległ całkowitej niwelacji. Odkryte w palenisku fragmenty ceramiki pozwalają datować II fazę osadnictwa na koniec VIII (?) i IX - X wieku.

Wszystkie te dane i odkrycie warstwy kulturowej w wykopach sondażowych nr 5 i 6 wskazywałyby, iż pomieszczenia mieszkalne znajdowały się wyłącznie w kotlinie w pobliżu wału obronnego. Takie usytuowanie zabezpieczało ówczesnych mieszkańców przed działaniem złych warunków klimatycznych. (wyniosłe wzgórze na półwyspie jeziora).

C H A R Z Y K O W E, st. 2,
pow. Chojnice

Muzeum Okręgowe w Toruniu

Badania prowadził mgr Gerard Wilke i Ignacy Skrzypek,
od dn. 29.VI - 11.VII, finansowało PMRN w Chojnicach.

Kontynuując badania nad wczesnośredniowiecznym osadnictwem międzyrzecza Gwdy i Wisły przeprowadzono wstępne prace wykopaliskowe w Charzykowych na stanowisku 2. Grodzisko koliste kształtu o wklęsłym majdanie (opadającym w kierunku wschodnim) i rozmiarach 20 x 20 m, usytuowane jest w odległości 500 m od połudn.-zachodniego brzegu jeziora Charzykowskiego i 250 m na półn.-wschód od szosy Chojnice-Bytów. Obiekt zajmuje szczyt bardzo wyniosłego (ok. 30 m wysokości) cypla morenowego. Wały grodziska są najbardziej czytelne od zewnętrznej strony stanowiska, osiągając w partiach: południowej 4 m wyso-